

8.10.2013

ELINTARVIKETURVALLISUUSSELONTEKO 2013

Kiitämme valiokuntaa ja mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Kiinnittäisimme vielä huomioita selonteon kappaleeseen 5 Elintarvikeeturvallisuu den haas- teet, tavoitteet ja toimenpiteet.

5.1 Globalisaatio

5.1.1 Epävakaata taloustilanne ja taantuva talouskasvu: rikollinen toiminta elintarvike- ketjussa

Kansallista liikasääntelyä tulee välttää, jotta Suomessa valmistettu ruoka ja elintarvikkeet pärjäävät kansainvälisessä kilpailussa. Viljelyskelpoista maata Suomessa on ja tämä tulisi nähdä vahvuutenamme. Suomessa ei myöskään olla lähellä kriisirajaa ja elintarvikealan toimijoilla elintarvikeeturvallisuus on edelleen toiminnan peruskriteeri ja elinehto.

Globaalit ongelmat on hyvä tiedostaa ja tuntee, mutta tulee samalla muistaa, että yhtäläi- syyksiä on kuitenkin melko vähän, eivätkä kaikki globaalit ongelmat heijastu sellaisenaan Suomeen. Valvonnan vähiä resursseja tulee toisaalta ohjata riskiperusteisesti ja toisaalla ohjata elinkeinoa kehittävään suuntaan.

Ehdotamme, että **tavoitteisiin** lisätään

- Kuluttajien luottamus Suomessa tuotettua ruokaa kohtaan kasvaa ja viranomaiset toimivat elinkeinon toimintaedellytyksiä kehittäen

Perustelu: Suomalainen ruoka on turvallista ja hyvää. Kuluttajien luottamusta kotimai- seen elintarvikeketjuun tulee lisätä kokonaisuutena. Kotimainen elintarvikeeturvallisuus on myös merkittävä työnantaja ja yksi avaintoimialoista talouskasvun toteuttamisessa.

Toimenpiteisiin ehdotamme lisättäväksi

- Selvitetään ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön valmistelun ja hallinnon keskittämis- tä maa- ja metsätalousministeriöön

Perustelu: Talousvesilainsäädäntö on nyt kolmen ministeriön vastuulla ja esitämme että talousveden hallinto keskitetään maa- ja metsätalousministeriöön (nyt on STM:ssä). Talousvesi ei ole pelkkä juomavesi vaan keskeinen elintarvikeketjun toi- minnan kannalta, tärkeä osa monia elintarvikkeita ja kriittinen tuotannon tekijä elintar- vikkeiden valmistuksen kannalta. Keskittäminen tuonee myös kustannussäästöjä.

- Elintarvikehygienian ja ympäristöterveydenhuollon valvonnan koulutusta tulee kehittää ja sille tulee mahdollistaa nykyistä monipuolisempi koulutustausta valvonnan kehittämiseksi elinkeinoa edistävään suuntaan.

Perustelu: Nyt korkeakoulutustasoista valvontatehtävien koulutusta annetaan vain HY:n eläinlääketieteellisessä tiedekunnassa. Valvonnan koulutus tulee avata myös elintarvikealan ja ympäristöalan korkeakoulutuksen suorittaneille. Nyt koulutus on monopolisoitu eläinlääkäreille, joilta puuttuu elintarvike- ja ympäristöalan sektoreille tyypillinen syventävä tuntemus ja koulutus. Elintarvike- ja ympäristölainsäädäntö ovat laajentuneet ja erikoisosaamista vaaditaan tehtävien asianmukaisen hoitamisen takaamiseksi. Eläinlääkärit ovat parhaimmillaan eläinten hoidossa, lääkinnässä eläin-suojeluvalvonnassa sekä mm. zoonozien ennaltaehkäisyssä.

- Viestintää lisätään kotimaassa valmistettujen elintarvikkeiden turvallisuudesta ja puhtaudesta, jotta kuluttajat uskovat, että myös tavanomainen ruoka on Suomessa turvallista.

Perustelu: Kuluttajien luottamuksen parantaminen on tärkeää. Riittävät volyymit takaavat tehokkaat tuotantoketjut ja kotimaisen työllisyyden. Kotimaista ruokaa voidaan myös valvoa paremmin ja riskit tunnetaan. Halpatuonti ei ole kotimaista ruokaa turvallisempaa.

5.1.5 Elintarviketurvallisuus vientikärjeksi

Tavoitteissa esitetään, että Suomi tunnetaan kuuluvan maailman johtaviin valtioihin elintarviketurvallisuuden osalta.

Haluamme tuoda esille, että suomalainen elintarviketurvallisuus on viisaasti rakennettu kaikkien ketjussa toimivien tahojen hyvällä työllä. Nykyisen lainsäädännön mukaan elintarviketurvallisuus on toimijoiden vastuulla. Taloudellisen laskusuhdanteen uhatessa ja kulutuksen mahdollisesti vähentyessä on hyvä pitää nykyisestä elintarviketurvallisuuden tasosta kiinni yhteistyöllä, edelleen.

Hallinnollisin keinon ei kuitenkaan tule asettaa kansallisia lisätavoitteita ja sen myötä tulevia lisäkustannuksia elinkeinolle "huipputaso" ylläpitämiseksi. Yritykset itse päättävät tuotteidensa laatutavoitteen ja noudattavat lainsäädännön vaatimuksia. Tavoitteissa tulee olla realistinen. Ruokaturvallisuus tulee taata ja sen tulee riittää. Lähtökohtaisesti elintarviketeollisuus sitoutuu toimittamaan turvallisia elintarvikkeita. Huipputasosta päätetään tuote- ja yrityskohtaisesti markkinatilanteen mukaan.

Tässä yhteydessä tuomme esille, että Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran uudeksi visioksi esitetty "Ihmiset, eläimet ja kasvit ovat terveitä ja voivat hyvin". Visio on mielestämme täysin epärealistinen ja kohtuuton. Elintarviketurvallisuusvirasto visioi sellaisesta utopiasta, mitä lääkärikään ei voi edes ihmisille taata. Visio on saavuttamaton ja edellyttää nollatoleranssia mm. sairauksien suhteen! Järkevämpää on esittää esimerkiksi, että "Elintarvikeketju toimii vastuullisesti ja kuluttaja luottaa ruoan turvallisuuteen".

5.2 Elintarvikeketju – elintarvikkeiden tuotanto- ja jakelutiet sekä tuotantotapa

5.2.1 Verkottunut tuotantotapa

Ehdotamme tavoitteisiin lisättäväksi

- Vesihuollon ja elintarvikesektorin yhteistyötä kehitetään ja elintarvikeketju huomioidaan vesihuollon tärkeänä asiakkaana.

Perustelu: 80 % elintarvikeyrityksistä on kunnallisen vesihuollon asiakkaana ja vesi-johtoverkosto yhdistää toiminnot 24/7 jo nyt. Vesihuolto on kuitenkin orientoitunut toimittamaan juomavettä asutukselle. Vesihuollon toimintavarmuus ja myös mahdolliset riskit heijastuvat myös elintarviketurvallisuuteen. Yhteistyötä tulee parantaa ja toimintatapoja kehittää.

5.3. Ravitsemus - Elämäntavat ja ruoka

5.3.1 Elämäntapojen ja väestörakenteen muutosten seuraukset

Ehdotamme korjattavaksi seuraavaa toimenpidettä: ”Selvitetään lastenohjelmien yhteydessä esitettävän epäterveellisen ruoan mainonnan kieltoa tai muita rajoituksia”, muotoon: ”Selvitetään lastenohjelmien yhteydessä esitettävän elintarvikemainonnan pelisääntöjä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.”

Perustelu: Elintarvikealaa säädellään jo runsaasti ja lainsäädäntöä tulisi keventää. Kieltojen sijaan tulisi tukea alakohontaisten hyvien käytäntöjen periaatteiden luomista ja itsesääätelyä.

5.3.2 Ravitsemuksen taloudelliset ohjauskeinot

Ehdotamme että elintarvikkeiden taloudellisista ohjauskeinoista luovuttaisiin ja ohjataan niitä vapautuvat hallinnolliset kulut ravitsemusneuvonnan tehostamiseen.

Perustelu: Suomen taloudellisen tilanteen huomioon ottaen valtiolla ei ole varaa syrjiä yksittäisiä elintarviketeollisuusaloja. Jo nyt on nähtävissä merkkejä, että mikäli yksittäisiin tuotteisiin kohdistettavia valmisteveroratkaisuja laajennetaan, ne suosivat elintarvikkeiden tuontia kireässä hintakilpailussa ja johtaa kotimaisen tuotannon supistumiseen.

Kunnioitavasti

Marleena Tanhuanpää
Johtaja

Elintarviketeollisuusliitto ry